

Puumarkkinatyöryhmän kokous 4/2020

Aika 20.11.2020 klo 14.00–16.00

Paikka etäyhteyksin Skype-linkillä

Osallistujat: Tuula Packalen, pj.
Marja Kokkonen
Sauli Brander
Ari Eini
Juha Hakkarainen
Karoliina Niemi
Simo Jaakkola (14.10–)
Matleena Kniivilä
Karoliina Muukkonen
Sari Sontag
Kai Merivuori
Juha Mäntylä (14–15)
Rauno Numminen
Henrik Nieminen
Reima Sutinen
Eija Vallius
Samuli Myllymäki (Metsähallitus)
Satu Rantala, siht.

Asiantuntijat: Annukka Kimmo, MMM
Marja Kallioniemi, Luke

1 Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen (liite 1)

Kokouksen puheenjohtajana toimiva Tuula Packalen avasi kokouksen. Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

2 Ministerin ajankohtaiskatsaus

Puheenjohtajana toimiva Tuula Packalen kertoi ajankohtaiskatsauksessa metsitystuesta, metsästrategian hankehausta sekä maankäyttösektorin ilmastotoimien rahoituksesta sekä ajankohtaisista EU-asioista.

Eduskunta käsittelee lakiluonnosta joutoalueiden metsitystuesta. Tavoitteena on, että laki ja sen toimeenpanoon liittyvä valtioneuvoston asetus tulevat voimaan vuoden 2021 alusta. Myös luonnos valtioneuvoston asetukseksi on nyt julkaistu ja lähetetty lausunnolle. Lausuntoja voi antaa 7.12.2020 asti.

Kansallista metsästrategiaa tukevien hankkeiden haku on auki 31.12.2020 asti. Valittavissa hankkeissa edistetään metsätilojen omistusjärjestelyitä ja eri tavoitteiden yhteensovittamista kokonaiskestävyys huomioiden. Yhteensä rahoitusta on näihin käytettävissä 600 000 euroa.

Maa- ja metsätalousministeriö on avannut noin yhdeksän miljoonan euron tutkimus- ja innovaatorahoitushaun. Tämän Hiilestä kiinni -tutkimus- ja innovaatio-ohjelman rahoitushaku on avoinna 21.12.2020 asti, ja sen perusteella käynnistetään ensi keväänä useita tutkimushankekokonaisuuksia. Tarkoituksena on lisäksi avata jo vuonna 2021 ohjelmaan liittyvä täydennyshaku.

EU:n maatalousministerit keskustelivat videokokouksessaan maanantaina (16.11.2020) EU:n metsästrategiasta, josta jäsenmaat ovat laatineet neuvoston päätelmät. Jäsenmaat nostivat omista puheenvuoroissaan esille kokonaiskestävyyden huomioimisen osana metsien käyttöä. Myös kansainvälinen yhteistyö ja kestävä kehityksen tavoitteet, metsäasioiden johdonmukainen käsittely EU:n eri politiikoissa sekä tutkimuksen ja innovaation tukeminen nähtiin tärkeinä. Suomelle on tärkeää, että tästä muistutetaan neuvoston päätelmissä. Suomi tukee voimakkaasti tieteeseen pohjautuvaa päätöksentekoa. Metsillä on tärkeä rooli yhteiskunnassamme, taloudessamme ja ympäristössämme. EU:n metsästrategia on Suomelle erittäin tärkeä.

Euroopan komissio on julkaissut lokakuun lopussa LULUCF-asetuksen mukaisen delegoidun säädöksen EU-maiden metsien vertailutasoista vuosille 2021-2025. Suomen metsien hiilinielun vertailutasoluku on säädöksen mukaan ilman puutuotteita noin -23,5 miljoonaa tonnia hiilidioksidiekvivalenttia (CO₂-ekv) vuodessa ja puutuotteiden kanssa noin -29,4 miljoonaa tonnia. Luvut ovat samat kuin komission heinäkuussa 2020 julkaisemassa alustavassa ehdotuksessa.

Nyt asetettu vertailutaso vastaa suuruusluokaltaan Suomen maankäyttösektorin nielua viimeisen kymmenen vuoden ajalta. On syytä aina painottaa, että vertailutaso ei ole Suomen, eikä minkään muunkaan jäsenmaan osalta metsien hiilinielutavoite eikä myöskään ennuste. Kasvihuonekaasuinventaarion menetelmät kehittyvät koko ajan, joten on todennäköistä, että vertailutasolaskelmiin tullaan vielä tulevana vuosina tekemään useita teknisiä korjauksia. Suomen vertailulukua ja koko LULUCF-asetus tulee muuttumaan tulevaisuudessa. Komissio on ilmoittanut, että se tulee antamaan kesäkuuhun 2021 mennessä uuden ehdotuksensa LULUCF-asetuksesta osana laajempaa EU:n ilmastotavoitteen nostoon liittyvää lakikokonaisuuksia. Kaikessa toiminnassamme tullaan muistuttamaan, että Suomi aikoo vastaisuudessakin pitää huolta metsiensä kasvukunnosta ja edistää samalla fossiilisten raaka-aineiden käyttöä korvaavaa biotaloutta. Olemme myös sitoutuneet kunnianhimoiseen päästöjen vähentämiseen, ja tavoitteenamme on ylläpitää ja vahvistaa nieluja edelleen aktiivisen ja kestävä maankäytön ja metsienhoidon avulla. Näitä tavoitteista toteutetaan mm. maankäyttösektorin ilmastotoimien, kansallisen metsästrategian, biotalousstrategian sekä EU-politiikan keinoin.

3 Markkinakatsaukset (liitteet 2, 3, 4 ja 5)

Metsäteollisuus ry:n (liite 2), MTK:n (liite 3) ja Sahateollisuuden (liite 5) toimittamat puumarkkinakatsaukset sekä Metsäkeskuksen hakkuuaikomuskatsaus (liite 4) merkittiin tiedoksi. Todettiin, että hakkuuaikomuksissa ollaan viime vuoden tassa eikä Koneyrittäjien syksyn pahimmat ennusteet näyttäisi toteutuvan.

4 Kansallisen elvytyspaketin valmistelu, Marja Kokkonen, MMM (liite 6)

Kuultiin esitys EU:n elpymisvälineistä ja ennen kaikkea Elpymis ja palautumistuki- välineen (RRF) käytön valmistelusta. Keskusteltiin eri toimijoiden toiveista ja painotuksista. Todettiin, että metsäsektori elvyttää koko Suomessa ja esitettiin ilmastoystävällisiä tuotteita tuottavaa teollisuutta tukevaa ohjelmaa. Puheenjohtaja totesi, että EU-tasolla tärkeitä ovat selkeät tavoitteet ja seurantamittarit, joita nyt ollaan tunnistamassa. Nyt haetaan nopeavaikutteisuuksia ja kustannustehokkuutta. Komissio tulee keskittymään ennen kaikkea ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteisiin sekä digitalisaation edistämiseen tarkastellessaan Suomen sille esittämää ohjelmaa.

5 Metsäsektorin suhdannekatsaus ja koronan vaikutukset pitkällä aikavälillä, Matleena Kniivilä, Luke (liite 7)

Kuultiin esitys ja keskusteltiin siitä. Suhdanekatsaukseen liittyen keskusteltiin metsäteollisuuden tuotannon muutoksesta ja tulevista investoinneista. Mäntylä kertoi, että Rauman sahalla on rakentaminen käynnissä, tuotanto alkaa kesällä 2022, Kemi odottaa ympäristölupaa, tämä on luvattu ennen vuodenvaihdetta, tuotanto voisi alkaa aikaisintaan syksyllä 2022. Tuontihakkeen määrä on kasvanut, sillä sahaketta tulee runsaasti Venäjältä, missä sahat pyörivät täysillä. Todettiin, että hakkuumahdollisuusarvioissa otetaan huomioon rajoitukset sekä puuntuotannon kestävyys.

Koronavaikutuksista keskusteltaessa pohdittiin mahdollisuuksia jatkotarkasteluihin. Todettiin, että ainakin Suomen Akatemiolla on koronarahoitukseen liittyvää hanketyötä. Selvityksistä tulisi viedä tietoja valmistettavaan biotalousstrategiaan. Kiitettiin yhteenvedon kiteytyksistä ja korostettiin, että uusien tuotteiden kehittäminen kestää pitkään. Tarvitaan kilpailukykyä ja poliittista tahtoa. Elvytysrahoitusta voidaan käyttää, jotta puupohjaiset ratkaisut menestyvät.

- 6 Työhyvinvointi puuhohtoketjussa, toimenpide-ehdotukset, Marja Kallioniemi, Luke (liite 8)

Kuultiin esitys ja keskusteltiin työn kuormittavuustekijöistä ja siitä, miten alalla voidaan parantaa tilannetta. Kuormittuneisuus ja myös arvostuksen puute heikentää työhyvinvointia ja samalla koko alan houkuttelevuutta. Aihe nousee esiin myös maaliskuun metsäneuvostossa. Juuri ilmestynyt raportti on luettavissa Luonnonvarakeskuksen julkaisusarjassa: https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/546526/luke-luobio_93_2020.pdf?sequence=4&isAllowed=y.

- 7 Puumarkkinatyöryhmän toiminta ja toiveet vuodelle 2021, Satu Rantala, MMM (liite 9)

Kuultiin alustus ja keskusteltiin vuoden 2021 toiminnasta ja toimintatavoista. Todettiin, että perusrakenne ja käytännöt ovat toimivia. Toivottiin, että aineistot tulisivat ajoissa, kuitenkin viimeistään edellispäivänä. Pidettiin tärkeänä kokousten keskustelua sekä ajankohtaiskatsauksia puumarkkinakysymyksiin ja suhdanteisiin. Erityisesti korostettiin EU:n metsiin liittyvien politiikkatoimien merkitystä ja tuomista puumarkkinatyöryhmään. Hiilitase ja ekologiset kompensatit ovat erittäin tärkeitä keskusteltavia aiheita. Ilmastonmuutos ja metsien terveys vaikuttavat koko sektoriin ja puumarkkinoihin. Ajankohtaisteemoja ovat myös puun energiakäyttö, huoltovarmuus, tiekarttatyöt sekä elpymisväline. Toivottiin laajaa näkökulmaa ja katsetta tulevaan sekä haastettiin etsimään olennaisia teemoja tarkastellen fokuksidusti uhkia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja vahvuuksia.

- 8 Muut asiat

Ari Eini toi tiedoksi arvion Liisa-myrskyn tuhoista: myrskytuhopuuta 100 000–300 000 m³, arvo 6–10 milj. €, puolet tuhoista Kristiinankaupunki–Verrat-välillä.

- 9 Seuraava kokous

Päätettiin pitää seuraava kokous helmi-maaliskuussa 2021 (10.3.2020 klo 10-12).

- 10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja toivotti terveyttä ja rauhallista joulun odotusta ja päätti kokouksen klo 15.57.